

מ"ת 13300/06/16 - מדינת ישראל נגד עופר חמו

בית משפט השלום בירושלים

מ"ת 13300-06-16 מדינת ישראל נ' חמו(עציר)
תיק חיצוני: 1865/2016

בפני כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא
המבקשת
ע"י ב"כ עו"ד אביעד דוויק
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד
המשיב
עופר חמו (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד עופר אשכנזי

החלטה

העובדות

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים. כתב האישום מייחס למשיב עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסיון לביצוע עבירה זו. על פי עובדות כתב האישום המשיב היה מתקשר מטלפון שבבית הסוהר שבו נמצא למספרי טלפון שונים, מציג עצמו בכזב כבעל חנות למוצרי חשמל ומציע לבני שיחו לרכוש ממנו מוצרים. את הכסף ביקש מהם להעביר לחשבונות קנטינה שלו או של אחרים. בכתב האישום מפורטים כמאתיים מקרים, כאשר לפחות בחמישה מביניהם הועברו בפועל סכומי כסף של מאות ₪ בכל אחד.
2. המבקשת ביקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים נגדו. בנוסף ביקשה לאסור על המשיב לעשות שימוש כלשהו במכשירי תקשורת, לרבות שימוש בטלפונים ניידים וניידים, וזאת גם מתוך הכלא.
3. ב"כ המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. הוא הסכים גם למעצרו של המשיב, אשר מרצה כיום עונשי מאסר בגין הרשעות קודמות. המחלוקת היחידה בין הצדדים, שלגביה נשמעו טיעונים, נגעה להגבלה על שימוש בטלפון.

דין והכרעה

4. באופן מהותי הטלת הגבלה על שיחות הטלפון שהמשיב מבצע נראית מוצדקת:

למשיב הרשעות רבות בעיקר בעבירות רכוש, והוא ריצה ועודנו מרצה עונשי מאסר בגין. ביום 22.10.14 הורשע הנאשם בת"פ 6261-08-16 ובת"פ 2384-06-13 בעבירות רכוש שונות. בין היתר הורשע הנאשם בשישה אישומים בהם בהיותו עצור התקשר למתלוננים, מסר להם כי זכו בהגרלה במוצרי חשמל וביקש מהם למסור לו מספר כרטיס אשראי כדי לחייבם בדמי משלוח. על בסיס הפרטים שקיבל ביצע הנאשם עסקאות וקיבל סכומי כסף שהופקדו בחשבון הקנטינה שלו. הנאשם נדון בתיק זה לארבע וחצי שנות מאסר בפועל.

לאחרונה הורשע המשיב גם בת"פ 62543-03-15 במאות עבירות שעיקרן קבלת דבר במרמה ושימוש בכרטיסי חיוב. בגזר הדין שניתן ביום 16.12.15 נדון הנאשם לשש שנות מאסר בפועל ועונשים נוספים. כב' השופט מינטקביץ אשר דן בתיק הוסיף בסיומו הערה כדלהלן: **"לתשומת לב שב"ס כי הנאשם עבר עשרות עבירות רכוש תוך כדי ריצוי עונש מאסר, באמצעות הטלפון. יש לקוות כי הלקח הופק וכי שב"ס יוכל בעתיד למנוע מהנאשם להמשיך ולפגוע בציבור בזמן מאסרו"**.

5. על אף עונשי המאסר שהוטלו עליו, החריגים בחומרתם כשמדובר בעבירות מרמה מסוג זה, המשיב המשיך וביצע את העבירות נשוא התיק שבפני. חלק גדול מהעבירות בתיק הנוכחי בוצעו לאחר שניתן גזר הדין בתיק האחרון הנ"ל, כך שברור שהנאשם לא שינה את דרכיו ושב לסורו. ברור, איפוא, שהטלת מגבלות על שיחות טלפון שהנאשם מבצע היא מוצדקת ואף חיונית להגנה על הציבור. השאלה המצריכה הכרעה היא האם ניתן להטיל מגבלה כזו במסגרת ההליך שבפני.

6. הסמכות להורות על מעצר לאחר הגשת כתב אישום ועל שחרור בערובה של חשוד מוסדרת **בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים)** התשנ"ו-1996 (להלן: החוק; חוק המעצרים).

סעיף 21 (א) לחוק המעצרים קובע:

21(א) **הוגש כתב אישום, רשאי בית המשפט שבפניו הוגש כתב האישום לצוות על מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים, ובכלל זה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אם נתקיים אחד מאלה:**

....

סעיף 48 לחוק מורה:

48 (א) **שחרור בערובה הוא על תנאי שהמשוחרר יתייצב לחקירה, לדין במשפטו או בערעור, או לנשיאת עונשו, בכל מועד שיידרש, וכן שיימנע מלשבש הליכי משפט; בית המשפט רשאי להוסיף**

עמוד 2

תנאים, לפרק זמן שיקבע, ככל שימצא לנכון, לרבות:

- (1) חובת הודעה על כל שינוי במען המגורים ובמקום העבודה;
- (2) איסור יציאה מן הארץ והפקדת הדרכון;
- (3) איסור כניסה לאזור, לישוב או למקום בארץ, שיקבע;
- (4) איסור לקיים קשר או להיפגש עם מי שיקבע;
- (5) חובת מגורים או הימצאות באזור, בישוב או במקום בארץ, שיקבע;
- (6) חובה להימצא בפיקוחו של קצין מבחן, לאחר קבלת תסקיר מעצר; משך הפיקוח לא יעלה על ששה חודשים, אך בית המשפט רשאי להאריכו לתקופות שלא יעלו על ששה חודשים כל אחת;
- (7) חובה לקבל טיפול למשתמשים בסמים, ובלבד שהטיפול אושר על ידי קצין מבחן;
- (7א) לעניין נאשם שהועמד לדין לפי סעיף 21א לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, או נאשם שחל עליו סעיף 28א(ד) לאותו חוק והוא הועמד לדין לפי סעיף 21 לאותו חוק - חובה להתייצב לבדיקה פסיכיאטרית, או אם הנאשם הסכים לכך - לקבל טיפול במקום שיקבע הפסיכיאטר המחוזי;
- (8) חובה להתייצב בתחנת משטרה במועדים שיקבע;
- (9) איסור יציאה ממקום מגורים במשך כל היממה או בחלק ממנה;
- (10) איסור המשך עיסוק הקשור בעבירה, כאשר מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לבטחון הציבור, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה;
- (11) למלא אחר צו הגנה על פי החוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991;
- (12) הפקדת כלי הנשק שברשותו בתחנת המשטרה - לעניין חשוד בעבירת אלימות,

כן רשאי בית המשפט, על בסיס תסקיר מעצר כאמור בסעיף 21א, ובהסכמת החשוד או הנאשם, להתנות את שחרורו בביצוע בדיקה רפואית או בקבלת טיפול רפואי או טיפול מקצועי אחר, או להורות כי הטיפול יהיה במסגרת פיקוח קצין מבחן כאמור בפסקה (6)."

7. המאשימה מבססת את בקשתה על פסק הדין שניתן לאחרונה בבש"פ 3323/16, דימיטרי בורוביק נ' מדינת ישראל. המערער שם שוחרר בתנאים לאחר הגשת כתב אישום. תנאי השחרור כללו הגבלות על צריכת אלכוהול. המבקש העלה את שאלת סמכותו של בית המשפט לקבוע תנאי שחרור שאינם נוגעים

לעילת המסוכנות או לאחת התכליות המפורטות בסעיף 48 לחוק.

8. בהחלטת כב' השופט עמית נדחתה טענת המבקש. נקבע כי סעיף 48 לחוק המעצרים קובע "רשימה פתוחה" של איסורים ומגבלות, אותם רשאי בית המשפט להטיל על משוחרר בערובה. מגבלות אלו נועדו להבטיח מטרות שונות, כגון הפגת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, מניעת הימלטות מהדין, חשש להשפעה על עדים, כאשר חלק מהחלופות משרתות מספר תכליות במקביל (סעיף 4 להחלטה). עם זאת, במקביל לאפשרות לשחרור בתנאים לחלופות אלו המפורטות בחוק, עומדת האפשרות להוספת תנאי שחרור נוספים, הנדרשים על פי העניין. בהתייחס לאפשרות זו קבע כב' השופט עמית, בסעיף 6 להחלטה הנ"ל, כי

"בגדרי סעיף 48(א) נדרש בית המשפט 'לתפירה ידנית' של החלטת המעצר למידותיו של הנאשם העומד לפניו, ויהיה זה אך ראוי כי בית המשפט יגלה יצירתיות. כפי שכבר ציינתי בעניין קודם, 'החיים אינם בצבעי שחור ולבן וכל מקרה יש לבחון לגופו. כל נאשם הוא עולם בפני עצמו, כל נאשם ונסיבותיו האישיות, כל נאשם על השלכות המעצר לגביו, וכל עבירה ונסיבותיה, ולבית המשפט מרווח תמרון בין המעשה לבין העושה' (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה פ"ד סד(3) 101 פס' 10 (21.3.2011)). כך למשל, מקום בו מיוחסות לנאשם ביצוען של עבירות חמורות באמצעות תוכנת מחשב, רשאי בית המשפט להורות על ניתוקו של הנאשם מכל מגע עם מחשב ואמצעי מיחשוב, על מנת להפחית מן המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, ובכך לאפשר את שחרורו ממעצר (ראה בש"פ 7368/05 זלוטובסקי נ' מדינת ישראל (4.9.2005)). מובן כי יצירתיות זו ראויה כל עוד יש בה כדי להביא לפגיעה פחותה בזכויותיו של הנאשם".

9. בבקשה שבפני מבקשת המדינה להרחיב את תחולתה של החלטה זו וללמוד על קיומה של סמכות לקבוע תנאי שחרור שונים גם כשמדובר במעצר עד תום ההליכים ללא שחרור בתנאים. אני סבורה כי מקרה אחד אינו דומה למשנהו וכי לא ניתן להסיק מן ההחלטה הנה בשחרור על פי סעיף 48 לחוק המעצרים על קיומה של סמכות דומה כשמדובר במעצר לפי סעיף 21(א) לחוק. שכן בסעיף 48 קיימת בחוק עצמו הרחבה בלתי מוגבלת של סמכות בית המשפט, אשר "רשאילהוסיף תנאים, לפרק זמן שיקבע, ככל שימצא לנכון, לרבות..." ההחלטה בעניין בורוביק לא הרחיבה את הסמכות המוקנית בחוק לבית המשפט, אלא קבעה כי סמכות זו היא אכן רחבה כפי שעולה מנוסח הסעיף, ואין לקרוא לתוכה הגבלות הנוגעות להוראות אחרות של החוק. אולם הבקשה שבפני איננה בקשה לשחרור בתנאים לפי סעיף 48 לחוק המעצרים, כי אם בקשה למעצר לפי סעיף 21(א) לחוק זה. סעיף 21(א) מקנה לבית המשפט הדין בבקשה סמכות לעצור את הנאשם או לעצרו בפיקוח אלקטרוני. הא ותו לא. מובן שבית המשפט הדין בבקשת מעצר רשאי להחליט גם על שחרור בתנאים, ובמקרה זה מסור לו שיקול הדעת בקביעת תנאי השחרור. אולם כל עוד הוא מצוי בתחום המעצר ממש, אין החוק מקנה לבית המשפט סמכות לקבוע תנאים מגבילים נוסף על המעצר.

10. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם אופיים של הליכי המעצר והשחרור: השחרור בתנאים מהווה מצב

ביניים בין מעצר לבין שחרור מלא, ועל בית המשפט לקבוע תנאי שחרור שיצמצמו את המסוכנות הנשקפת מהמשוחרר ושיגו את המטרות שלשמן נדרש ההליך. אולם כאשר מדובר במעצר ממש, כל מעשיו והתנהלותו של העצור נתונים לשליטתה של המדינה. בידי רשויות המדינה הסמכות והאפשרות לשלוט כמעט על כל פן מעשי בחייו של העצור, ובין היתר להגביל את המקומות אליהם הוא מגיע, האנשים עימם הוא יוצר קשר, ואף את האפשרות לנהל שיחות טלפון. ניתן, איפוא, למצוא היגיון בכך שבמצב בו נתונות סמכויות כה רבות לרשויות המדינה, המחוקק לא מצא לנכון להעניק לבית המשפט סמכות להטיל הגבלות נוספות.

11. אני דוחה, איפוא, את הבקשה להטיל על המשיב הגבלה על שיחות טלפון במסגרת ההחלטה על מעצרו. הגבלה כזאת נדרשת, אמנם, אולם ביצועה ראוי שיהיה על ידי הגורמים המוסמכים לכך.

עם זאת, על מנת לאפשר היערכות לכך אני משהה את כניסת החלטה זו לתוקף עד יום 7.7.16. עד מועד זה תעמוד בתקפה ההגבלה הזמנית שחלה עד עתה על שיחות הטלפון של המשיב.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשע"ו, 30 יוני 2016, בהעדר הצדדים.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים ולשב"ס.